

Womhaj Bóh!

Číslo 15.
9. julija.

Četnik 1.
1891.

Serbske nedzelske kopjenka.

Wudawaju so kóždy sobotu w Šmolerjez knihiczišcežerni w Budyschinje a šu tam dostač sa štwórtlětnu pschedplatu 40 np.

7. nedzela po swj. Trojizy.

Mark. 8, 2: Mi je žel teho luda.

Wonka w puščinje bě so wokolo nascheho Anjesa wulka hromada ludzi šhromadzila. Dizo tji dny sa sobu běchu byli wschitzy wokolo njeho, a wot nich ničo njebě šebi se žanym šlowežkom na to pomyšlił, so dyrbjal so wo to staracz, so měł šam sa šwoje čželo něščo k sežiwjenju. Šim bě bylo wschěm šesufšowe šlowo tajke woschewjenje, so šo tež niz jenemu njebě wostudžito na njeho pospochi pošluchacz, duž běchu pschi wschěm pošluchanju na to šabyli, so dyrbjeli šcho pojěšč, abo šo šcho rapicz.

Alle jim dyrbjěšče šo (— a tole njech šebi tež wot naš kóždžiczi pschi teje škladnosczu prawje hluboko do wutrobny šapische —), jim dyrbjěšče šo tak sešč, kaž bě jim to šesufš hižo wscho do přědka šlubik: „Wytajče (šebi) najprjedy (i wopřědka) Bože kralestwo a jeho prawdoscz, potom budže wam wscho druhe pschidate“, to rěka: potom šmejěče wscho druhe sa pschidawš a budžěče šebi s nim móž čžafne žiwjenje šdžeržěč.

Bjes tym pač bě šo tam do wschěch ludzi jěra nusa dobyła, pschetož jěč tam tež proška njemějachu. Alle hdyž je hdye s nusu najhórje, tam je Bóh se šwojej pomozu najbližšchi. Kaž móže to kóždžiczi čžlowjeł tudy w žiwjenju šam na šebi husto šhonicz, takle je jim naš Anješ jowle šwoje šlubjenje jara rjenje dopjelnił: „Prjedy dnyli budžeja šo (te mni) wołacz, čžu jim wotmolwicž.“ Bóh wschał je wschu našu nusu hižo dawno do přědka na naš pschicž widžik, a je w šwojej radže hižo dawno do přědka wosšamknył, so čže nam s njeje wupomhacz, přjedy hacž hagle šami wo tutej nusy prošč phtnjemy a ju jemu wusforžimy.

„Mi je žel teho luda!“ takle je naš Anješ prajil. Šowle móžěš šašo wohladač, fajtu ma naš luby šesufš wutrobu wscho pošnu šmilnosczje, hdyž je šo na to dohladał, so je čžlowjeł we nusy. Šeho je we wutrobje kaž šaboliko, jemu je tónle lud wscho žel čžinił.

Šlej, runje takle je jeho we wutrobje tehdy boliko a runje takle je jemu wschón lud žel tehdy čžinił, jako wón s njeješ to

wulke hrěščne hubještvo na semi wohlada, do kotrehož běchu wschudžom wschitzy čžlowjełjo šapanuli.

Duž je wón w njebiešach šwój trón wopuščžil a je dele k nam do nascheho hubještwa pschischoł, je, jako bě jowle na semi, wot naš wschu našu šhoroscz a čžěšnoscz šam na šo wšal a wscho to šam nješł.

A runje tajkule šmilnoscz we wutrobje ma hiščeče dženska twój luby šbožnik jako twój wyschšchi měšnik. Ty móžěš hnyč w nusy, w fajčejž čžesch, w tajčej, so šebi žiwjeje rady njewěšch, hdye nuts abo hdye won, w tajčej, so wo nej niz ničo ničo njewě, abo w tajčej, so ju niz nikomu wusforžicž njemóžěšch, — budž pač pschi wschěm teho wěšty: „šesufša je tebi žel“, ty jemu žel čžinišch.

Šowle móžěšch prawje derje nawuknyč, šcho to rěka: „Mi je žel teho luda.“ Widžišch něhdže, so ma twój bližšchi nusu, abo so je wschón šhory a hubjeny, tehdy ženje njěšměšch pódla wschón šymny wostacz, kaž był bjes čžucža, ale wbohi tajkile twój bližšchi dyrbi čži žel čžinicž. Tak husto hacž šcho šaktyšchisch, so je twój bratr w nusy, abo hdyž něhdže čžitašch, so šu ludžo w wulkej nusy, njech była to čželna nusa abo duchowna, — tehdy šebi jeno hnydom na lubeho šesufša pomyšli. Tón njech čži tehdy wscho živy psched woczomaj šteji a to runjemon tajki, fajkiž tam tehdy psched tamymi ludžimi šteješče, jako prajěšče: „Mi je žel teho luda“, potom budžěšch hižo wjedžicž, šcho šmejěšch čžinicž.

A hrěšnikam je tebje luboscz hnała
Do šwěta, a čžlowštvo na šo wšala,
Našchu šlaboscz njěšła, našu boloscz šebi nałożila,
Šschiz je sa naš čžerpila a do rowa šo položila.
Ša to, šesu lubošny, wěčny džak čži njěšemy.

Šsamowola a Bože puče.

Šowjedal N. N.

II. štam.

Wschitko, šchož na šarje wo wudowje Šrygarjowej a jeje džowzy šhoniczu, bě špokojaze. Šrygarjowa bě po šdacžu pobožna, pilna žona była, kotrejež dołha šhoroscz běšče šnadne kroschki, kotrež

bě pěti wudowa f nusu nalutowaka, pózřjela. Zeje 12lětna dzowka dyrbjesche sobu sašlužicž a hušy pasč. Fararjezy badžichu Hanu sašo na schulfu lawku. W paczerstkej wuczbje, na kotrejž so wona wobdželi, farar žyle swježelaze pólnacza pola njeje namaka, ale wošebje běsche ju macž k modlitwje dđeržaka.

„Ze jara wjele hódne, so je so rano a wječor modlicž nawašk“, hebi farar myšlesche a bě bóřny f wuspěchami spofojom, kotrež Hanu w jeho hodžinach činjesche; pšchetož wona mješesche jašnu hłowu a bě pilna a sprožniwa. Tež knjeni Žda so wješlesche, hdyž bě Hanu ji a šlužobnej dzowzy spēšnje k ruzy, a džěcžo jeje wutrobje dale bliže stupasche. Pšchinđze-li tež dnyš a dnyš starošćizwa myšk, tak to a tamne sa holcžku wobstaracž, Wedelow swoju žonu tola pšchezo smėrowa, a na jeho wješelny dom wěrjenju so wona wšchėdnje pošlyjowasche. Wón pak mješesche prawo, wšchitžy so nasčycžichu, a Hanu dosta hižo cžerwjenej lizy; tež bě fararjowa jara wustojna žona, kotraž mješesche f mašeho wjele cžinicz; duž tč maša bóřny pšchitojnje a rjenje swoblekana. Knještivo na hrodže pomhasche potom rad f tym a f tamnym, kaž daloko fararjezy to pšhidachu; a mješachu swoje špodobanje na holcy, kotraž so bóřny do noweho žiwjenja namaka a tajke wošebnosće polasa, so fararjowa praji: „Zeje macž je tola šprawna a ródna žona bycz dyrbjaka; Hanu je pobožne džěcžo a nihdy nje-wėrnosć pšchės jeje hubje nješchinđze.“

„Widžišč, luba duška, so bě wudowa šprawna žona, šym hnydom f lista špólnač“, farar na to wotmolwi.

Druhdy pak tež ščřžby na džěcžo do jeho studowanjškeje štwy pšchinđžechu. „Wora chze wšchelake lėpje wjedžecž, hacž ja“, fararka raš praji. „Dženka na pšchikad wobkrucži, so je nohajcžny kónž prawje šchřfkowaka. „Macž je to tak cžinika“, je štajnje jeje šfeczje šłowo.“

„Luba mandželsta“, farar pšchecželnje wotmolwi, „ja šym cžasto se šwójimaj wuschomaj wot tebje ššychač: „Moja macž to tak a tak cžini“; duž Hanu sa što wšacž nješmėš, hdyž je macž tež ji najwjščesche, nje-wėrnosć?“ Knjeni Žda drje mješesche so wjele bėdžicž f Hanuňnym wušknyjom, so chzylsche pšchezo prawo mėcz, šchtož, kaž knjes farar mješesche, f teho wukhadžesche, so běsche wona mjes šwójimi hušymi pšchezo najmudřišča. Semu pak jeje šamowola wjele starošćow cžinjesche. „Wona šmėje jo cžěžko w žiwjenju“, wón k swojej žony džesche. „Mamoj šwėru sa nju prošycž, so so šake wobšnječič nawuknje.“ A wobaj mandželstaj wobohu šyrotku wšchėdnje njebeštemu Wótžej porucžesčtaj, kiž bě jimaj ju, kaž krucžje wěrjesčtaj, šam pšchipóškač.

„Hanu“, džesche junu farar Wedelow, „chzesch-li dženska se mnu do Wukowa jecž, dofelž žaneje šchule njeje, a macžerŋy row wopytacž, dha bėž rucžje do šahrody a hladaj, hacž hišcžje tam došč k wėtkow sa wėnz je, kotryž chzemoj šobu wšacž. Sa hodžinu wotjėdžemoj.“

Holcžynej wocžki so šwēcžesčtej, wšchaf bė to hižo dawno jeje pšchecžje byto. Bóřny pšchinđze f rjanym wėnzom, a f pufotazej wutrobu lėsesche do wosa, kiž dyrbjesche ju do stareje domišny pšchinjesč. Duzy rėczesche ščoro bjes pšchestacža f fararjom, kotremuž so lubjesche, hdyž bě holcžka w jeho pšchitomosći prawje wješřka. „Šchto budža dženska Wukowšy prajicž, hdyž cže šašo wohladaja?“ so ju farar woprašča. „Daj, a Ršchescžan!“ Hana wotmolwi, f hordosću na nowu rjanu šuknju pohladujo, kotruž bě ji fararjowa šchika.

„Šchto dha Ršchescžan je?“ — „Ršchescžan je w šukšodstwie kowarjez šyn; chzyla tola wjedžecž, šchto jemu nětko jeho draštu pšłata.“

„Čsz ty to prjedy cžinika?“ — „Daj“, wona džesche. „Kowarjezy šu tajzy njerodni ludžo, ale Ršchescžana bė mi pšchezo žel, hdyž tajki roštorhany šhodžesche.“ Farar so hišcžje dale wo hólzu napraščowasche a šhoni, so je 14 lėt šary a pola šwojeho nana kowarštwu wuknje. „Šdyž f mėšta pšchinđze, ma wón pšchezo telko prajicž“, wona dale powjedasche. „So“, farar mješesche, „šchto to do wážnych nowinow je?“ — „Macž mješesche, so šhłamarjez Šřiza jemu telko hłuposćow narėcži; Ršchescžan njeby tak šty byl; ja mam jeho tež lubo.“

Hdyž pšchės maše mėštacžto pšchijėdžesčtaj, Hanu na jene doko šawoča: „Tamle džje; ale kajki šašo je a šhodži! Ršchescžano, Ršchescžano!“ Wokany so wohladny a šo šacžerwjeni. Hanu k wješelu farar šastacž da, wša hólza, kotrehož drašta mješesche wšchelake džėry, na wós a jėdžesche dale. Ršchescžan bė jara bojašny, a Hanu so haubowasche, so jeje towaršch tak hłupje cžinjesche. Podarmo farar něšchto wot njeho šhonicž hladasche. Džěcžomaj

so hake jasch rošwjasa, hdyž w Wukowje f wosa šłesčesčtej. Mješ tym so Wedelow f vormindu a f gmejnskim pšchēštejicžerjom šanki dla rėczesche, mješesčtaj wonaj hromadže wostacž. A kello mješesčtaj šebi powjedacž!

Najprjedy džesčtaj k macžernemu rowej, hdyž so maša holza prawje napšłaka; šetřemšchi pak šwoje šylsy tola hinač njemješesche, hacž so Ršchescžana woprašecž, tak so jemu jeje nowa drašta lubi. „Ta je jara rjana!“ wón wotmolwi, pohladujo na šwoju šuknju. Bė ji žel, so je so jeho praschola. „Chzu tebi potom twoju šuknju šopšłatač“, troščtowasche wona. „Daj, ta wšchaf je jara roštorhana; ale pšche cžo šny takle šhody? Ršhłamarjez Šřiza mješesche, so budže to nětko bóřny hinač. W Barchinje, f wotfelž wón pšchinđze, dyrbjša nětko bohacžki prawje do teho wėricž, hewaf —“ a Ršchescžan f pšacžu hrožesčte. Hanu šo naboja, hdyž wón wo tym šapocža. „Prošču, njerėcz dženska wo šhłamarjez Šřizu“, wona rjeknu. „Chzemoj k hušom pohladacž hieč; štareho gansora šu najščescho šaršali; štara Marja jeho wėčje njeje nošycž chzyla.“ Kač ludžo na Hanu hladachu, hdyž pšchės wješ džesčtaj, a kello dyrbjesche powjedacž! „Šy šhobowne džěcžo“, mnošy džachu. Rosomnišchi mješachu: „To je šebi twoja macž wo tebje šašlužika!“ Drusy pak ji šawidžachu. Trajesche došho, doniž wješ pšchēdžesčtaj.

Bė hižo hłuboko w nasymje; šchtohy dženska móžny wėtr šachšowasche, a listje šrudne padasche. Štaciški bėchu dawno dom cžahnyte, ale hušy so hišcžje wonka pašechu. Hanu so wšcho pšchēmēnjene šdaische wot teho cžasča, so wjazy na kuzy šydača njebėsche. Nětko tam štara Marja f pošhmarjenym woblicžom bė džesche, a šary šhromy gansor tam tež wjazy njebėsche. Hanu pšchede wšchēm sa nim hladasche, hdyž ji ššadko gegotajo napšchecžo pšchinđze, jako bychu prajicž chzyle: „Wny cže hišcžje šnajemny.“

„Daj, f teho je so dobra poliška nawarika“, štara kawasche; „dyrbimny wšchitžy prjecž. Twoju macž šu tež pohřebali. Šyna šo bliži; dženska šym pošledni raš won cžerika.“ Hanu šylsy do woczow stupichu; „pój“, wona k Ršchescžanej rjeknu, a so do wšy u rėczisčtaj. Ršchescžan pak hišcžje powjedasche, so do kowaršnje njedaloko Šergishofa k macžernemu bratrej do wucžby pšchinđze.

Džesčtaj do bydka jeho šarsčejju, kotraž domach njebėsčtaj. Tam Hanu jeho šuknju f wulkimi šapšłatami šapšłata, kaž derje jeje maše poršty to mōžachu a šo f šhwatkom hōdžesche. Potom špšokjena džesche: „Nėtko pój, knjes duchowny hižo cžaka.“

Tón bė ju do ščřžny ššakaf, hdyž chzysčtaj wobėdowacž. Pšchezo hłodny Ršchescžan šwėdžesche k Hanuňnemu wješelu šobu jecž a farar jeho tež pšchecželnje pšchepšy. so by raš na šaru w Šergishofje pohladacž pšchischoč. Potom bėsche wulki cžasč, so šo domoj podachu.

Wjele wješnych pšchi jeju wotjėdže wokoło wosa ščesche a na teho muža hladasche, kiž bė Bojedla zuše džěcžo do domu wšaf, kotrehož šarsčejju ani šnač njebėsche. Tutón ščuk bėsche jim nješrošumliny a gmejnski pšchēštejicžer a tež Hanuňny vorminda bėsčtaj jara šwórliwaj pšchecžiwu nasčemu šararjej, dofelž so jara polóženaj cžujesčtaj, so bėsčtaj džěcžo, kotrež budžesche hewaf wšy f wobcžježnosću byto, takle bjesse wšcheje prózy wotbykoj. Hdyž Ršchescžan přeni ščřcz do Šergishofa na wopyt pšchinđze, a Hanu jeho wješřka šararjowej pšchēštaji, tuta jara šwješelena njebėsche. „Šólž šo mi do žyla njelubi“, wona potom k šwojemu muzej rjeknu. „Mi tež niž“, farar praji; „ale runje teho dla chzylch, so by cžasčisčcho pšchischoč.“

„Luba mandželsta, hdy by jeho šarsčejju widžaka a šnača a f nimaj šo rošřecžowaka, by šo tež nad nim šmilika.“

Dobra šararjowa šo woprawdže tež šmili, a hdyž hody pšchinđžechu, Ršchescžana na wobradženje pšchepšychu, pšchi cžimž nowu draštu dosta. Šsmėdžesche f žyla cžasčisčcho šhodžicž a ščřdy ščřcz něšchto dosta abo tola derje našycženy domoj džesche. Hanu, kotraž bu f cžasčom rosomnišča, wjedžesche jemu tež na jeho nje-duščne rėcže prawje wotmolwjecž.

Pšchezo lubšča wona šararjezom bu, runjež mješesčtaj šo druhdy f jeje šamowólŋym wušknyjom bėdžicž. Š džakom pšchecžiwu Bohu temu Knjesej šararjez mandželstaj pocžinki jeje dobreje wutroby dale bóle špšłnawasčtaj. (Pščřcžowanje.)

Š džėlacžerjoweho šatechisma.

Wot duchowneho Maumana špišaneho.

Wjedžela.

To, ša cžož dyrbjeli šo džėlacžerjo šahoricž, to, ša cžož dyrbjeli wšchitžy kaž jedyn muž šastupicž, je njedžela. Wje wšchēm, ša

kotrymž džělaczerjo steja, nima nicžo wjětscheho prawa, hacž njedžel-
ski měr. Bjes pschestacža smuzicze a mudrije dyrbi šo ta wójna
wjescž, doniž njedželu šwobodnu nimamy. Šłochy nješmėdža wot-
mjelknyč, doniž wot polnozy hacž ł polnju kaž šynk byrglow psches
złyh našch wótznų kraj njesaklinczi: Njedžela je dchyta! Potom
budže spróznų džělaczer na wschěch kónzach wodychnyč: Bohu
budž džak!

Wschitzy džělaczerjo drje hišcže nješbu wot žadanja po
šwobodnej njedželi napjeljni. Še drje tež tajkich, kiž praja:
Šdnyž njedželu džělacž nješmėmy, wotbudnjemy. Šo šdacžu maju
prawo, ale jenož po šdacžu. Šo prawje klineči: w 7 dnjach sa-
škuzju 21 hriwnow, po tajkim w 6 dnjach 18 hriwnow, ale hdyž na
zyle hladamy, je to zyle wopak. Nicžo hłupische njeje; hacž
myšlicž, pschifrótschenje powšchitkowneho džělanšeho cžaša je tež
pschifrótschenje mšdy. Na wopak! Škóžde powšchitkowne pschi-
frótschenje džělanšeho cžaša je powyšchenje mšdy.

Kak to pschińdže? Na to waschnje: Šzim dlěje móže šo džělacž,
czim mjenje džělaczerjom je trěbnųch; czim mjenje cžaša šo džěla,
czim wjazų džělaczerjom je trěbnųch. Še-li mašo džělaczerjom
trěbnųch, mšda mjėnšcha bywa, dokelž jich wjele bjes džěla stejazyh
šwoje mozy nimale darmo poruczuje. Še wjele džělaczerjom
nušnyh, šo mšda posbėhnje, dokelž šo potom ša džělaczerjemu pyta,
tón, kiž džělo dawa, dyrbi wjazų pšacžicž, šo by došcž džělanųch
mozow mėł. Šeho dla pschifrótschcže šwój džělanški cžaš, dha
šwoju mšdu powjětschicze. Šchtóž pschedoško džěla, šebi šnano
ša dženša a jutše pomha, šwojemu šchtantej wulku šchodu pschi-
nješe. Šeho dla dyrbjeli džělaczerjo se wschěj frutoščju na to
džeržecž, šo nicšto w šebicžnosčzi pschedoško njedžěla. Šchtóž nózne
džělo na šo wošmje, šchtóž njedželu do fabricki šhodži, je po prawom
rubježnik na šwojich bratrach. W žanej wězy jednota wschitkich
džělaczerjom tak nušna njeje, kaž we wojowanju wo pschifrótschenje
džělanšeho cžaša.

Najškownišchi džěl pschifrótschenja džělanšeho cžaša je pak
njedželški měr. Wón hišcže jara pobrachuje. Na pschiklad
še lakšeho fabrickšeho wotkřeša, š měšta Glauchawa, šo pišche:

„Njedželške džělo je w najwjazų fabrickach Bohuzel knježaje
waschnje š tym samolwjennom, šo móhła hewak jena fabrika šady
druheje wrócžo wostacž, tak šo šu jenož hodžiny, w kotryhž šo
Boža šlužba džerži, — a te šo hišcže jenož tak ł nušny wob-
teždžbujaj, — wuwšate.“

U š Zwikawy šo hišcže pschistaji:
„Šusto šo wot fabrickich wobšedžerjom tak daloko dže, šo
dyrbi šo džělo pytažų, hdyž šo pschistaji, hnydom šwjacacž tež ša
njedželške džělo.“

Š drugeho měšta šašo šhonimų, šo porjedženja w tamnišchich
fabrickach šo š wjětscha a husto zyle njenušnje na njedželu položa.
Wodomne wobštejnoščje šu tež druhdže. Šo pak dyrbi
pschestacž!

Šo wschak je wěšte a dyrbi šo pschipošnacž, šo šo kóždžicže
njedželške džělo šakacž njemóže. We wjele fabrickach dyrbja
šo wěšte džěla, šo n. psch. na gracže šchody njemėli, tež njedželu
wobstaracž. Ale to šu wuwšacža a dyrbja wuwšacža wostacž.
Džělaczer budže w najwjazų padach šam roššudžicž móž, šcho
dyrbi šo njedželu stacž a šcho móže šo hacž na pońdželu wot-
storcžicž. Šamne wón šwólniwje czini, hdyž tajke džělo kóždu
tšecžu abo šchtwórtu njedželu na njeho pschińdže, ł temu pak, šchož
móže šo na drugi džen cžělo wotstorcžicž, wón šo w pschichodže wjazų
njedbudže nušowacž dacž.

Šutu myšł a tele žadanje do praweho šakonja pschinjescž, je
bjes dwėla jara czežke, ale to dyrbi tola móžne byč. Šrijedny
džělaczerjo špokojeni nješbu, šrijedny hacž ł temu pschischł njeje.
Šak dolho pak pšacži, šo dyrbja wschitke džělaczerjome towarštwja
še wschėmi šwojimi mozami na šwobodnu njedželu džělacž. Šchtóž
chže džělaczerjam ł temu pomhacž, šo bychu šwoju njedželu mėli,
teho dyrbja pak tež ša šwojeho pschecžela mēcž.

Njedžela je džen cžělnego pošylńnenja. Wschėdny džen šo
džěla. Mlozy šo napinaja, žyly cžłowjeł wustanje. Duž dyrbi tež
džen pschincž, na kotrymž šebi cžělo nowųch mozow nadobudže,
džen wotpoczowanja.

Njedžela je džen ša dom. Šan domach wostanje. Džěczi
wokoło njeho hrajšaja. Šandželška šo wješeli, šo ma šwojeho
mandželškeho pschi šebi. Šaršchěj štaj wješekaj, šo maja šojich
šynow, kiž šu wob tydžen na džěle, wokoło šebje šhromadženyh.

Njedžela je džen wješela. Šchěscž dnjom wohlada džělaczer
jenož te mašchiny w fabrizų, nětko pak wón šedmy džen won

pučzuje do rjaneje štwórbų Božeje, widži rjane šelene šahony, wo-
šchewja šo na lubošnyh šynkach pšacžazyh hłoškw. Wón šnathų
a pschecželow wopytuje, wón šo na towarštwowyh wješelach
wobdžěluje

Njedžela je džen cžělnego rošmyšlenja. Šdnyž koleša w fabrizų
haru czinja, cžłowjeł ł prawemu rošmyšlenju nješchidže. Ale
cžěchu njedželu móžesh šebi derje rošmyšlicž, šchož wutrobu hnuje,
móžesh šo rošmucžowacž ł cžitanjom dobryh knihom.

Njedželu dyrbišch šwoju wėru hajicž. Čłłowška wutroba je
bjes trošcha, kotraž wėry nima. Dokelž pak chže tež wona kaž
kóžda druha wěz šwój cžaš mēcž, dyrbi šo cžaš namakacž. Džen
dyrbi byč, na kotrymž móže cžłowjeł bjes šadžėwanja do Božeje
škuzby a ł Božemu blidu šhodžicž, džen na kotrymž móže cžłowjeł
do šwojeje biblije a špėwarškich pohladacž; — dyrbi njedžela
byč.

Šrašchenje: Šotre je to najwážnišche prawo džělaczerja?

Wotmolwjenje: Njedželški měr.

Š.: Ale nješchifrótscha wón mšdu?

W.: Ně, wjele bóle ju powjětscha.

Š.: Šak je to móžno?

W.: Škóžde powšchitkowne pschifrótschenje džělanšeho cžaša
powšchitkowne powjětschenje mšdy po šebi cžehnje.

Š.: Čžeho dla?

W.: Dokelž je pschifrótschenje cžaša dla wjazų džělanųch
mozow trjeba.

Š.: Šajke dalische wužitki ma njedželški měr?

W.: Njedžela je džen šylneho pošylńnenja, džen wješela,
rošmyšlenja a Božeje šlužby.

Šošlad w našim cžašu.

Šwjast mjes Němškej, Šakuskej a Štalškej je šo wobnowil, a
šo š tym wěstosč mėra na dlěšchi cžaš powyšchila.

Krašne bėchu dny šhėzoroweho pschėbywanja w Šollandškej.
Šollandšų šu lubeho šhėzora š wupytanej cžescžu witali. Šhėzor
a šhėzorama podašchaj šo tam psches kupu Šelgoland. Šam
pschepoda „šreni šelgolandški refruta“, šreni pod němškim knjež-
štwom narodženy hólz, na šwojeje macžėrnųm ramjenju šhėzory
wonješchł. W Šollandškej pschi powitanju ludowe wųškanje žaneho
kónza mēcž njehašche, šo dyrbješche šo šhėzor wospjet pschi wóknje
pšacacž. Šschi šwjedženškej hoščzinje Šollandška kralowa wudowa
Emma šhėzorej a šhėzorstwu pschipitł wunješe a mjes druhim
praji, šo dyrbi šo psches tutón wopył pschecželstwo, kotrež mjes
němškim a šollandškim ludom wobšteji, bóle wobtwjerdžicž. Wječor
bė nulka wojeřška hudžba (Zapfenstreich), pschi kotrež šo tež:
Krala Šoh požohnuj (Heil dir im Siegerkranz) hraješche. Šež
w Šollandškej bydłazy Němžų šu šhėzora cžėšnje powitali.

Šajrjenšči bė wulki „feuerwerk“ 2. julija wječor, pschi kotrymž
bėšche šhėzorowy wobraš we wóhnowųch pšomjenjach 60 štop. wy-
šoki a runje tak šchėroki widžecž. — Š Šollandškej štaj šo šhėzor-
škej majestosčzi do Šendželškeje podašoj; w Šondonje jeju kralowa,
jendželški kónprynz, prynz Šaleski a šyla ludu krašnje witaču.

Šruska generalna šynoda šo našemu do Šarlina powoła.

Š Šuzizų. Šandženu šrijedu je nowy šarať, knjes Šsylkera,
hacž dołal š kapłanom w Šetlizach, do Šinakała pschicžahnył.
Šoh, luby Šnjes, bėšche po wulkim desčycžiku rano rjany šłoncžny
džen ł temu wobradžil. W 3 hodžinach popońdnju bė šrenje powi-
tanje noweho šararja we Šomšku, hdyž bėchu šo žyrkwinsų, šchulšų a
gmejnšų šrijódštejserjo, wojeřške towarštwo, wuczerjo se šchulškim
džě-
czimi, młodžina a tojšchto wošadnyh w dołhim rjanym cžahu podali.
Šo wuspėwanju šhėrluška šchulškich džěczi a po postrowjenju wot
knjesa Šcholtų, městpschėdšyby žyrkwinsšeho pschėdštejczėřštwja, wot
knjesa wuczerja Šrawza a wot knjesa hajnika Šweczmarja w mjenje
Šutobczanšeho knjeřštwja a wot knjesa gmejnšeho šrijódštejserja Šchawy
w šerbškej rēczi a po wotmolwjennom noweho šararja w němškej a
šerbškej rēczi wróczi šo cžah do Šinakała. Šučž hacž tam bėšche
nanajrjenšcho wupyšchenų š cžėšnymi wrotami; wojeřške towarštwo a
kóžda wješ bė cžėšne wrota natwarila. Šschi šarje, hdyž bėšche šo
wjele wošadnyh šeschł, postrowišchaj knjes hrabja š Šinsjedel němški
a knjes šarať Šakub šerbški noweho duchownego, na cžož tón šo
wutrobnje podžakujšo wotmolwi. Ša to pschepoda wošadna młodžina
jemu rjane dary š rjanymi šłowami. Šacž wječor do wošnich
hodžin šabawichu šo potom džěczi na knježim dworje se špėwanjom a
hrajkanjom, a w džewječich hodžinach bėšche rjana hoščzina pola knjesa
pschekupza Šanicha, na kotrež šo wschitų žyrkwinsų, šchulšų a
gmejnšų šrijódštejczėřjo a wuczerjo š nowym knjesom šararjom šen-

dżechu. To bęſche woprąwǳe rjany dżeń ſa Minakafku woſadnu, a budże ǳo na njón pſchego ſ radoſcǳu dopomnicǳ. Bóh, luby Knjes, ſpożcǳ paſ miłoſcǳiwje nowemu duchownemu a woſadże dale ǳwoje żohnowanje.

Stote haſy. Dwórſki předar wóndano w Stuttgarcze ǳlędo- wazy podawł wo nęmſkim frónprynzu powjedafche. Pſchi rańſchej modlitwy ǳo wo nowym Jeruſalemje ręcǳeſche a to maleho prynza k rosmǳyſlenju hnujeſche. „Scho dha je nowe Jeruſalem?“ ǳo wón wopraſcha. Jeho roſwucǳowar jemu kraſnoſcǳ hornjeho męſta Božeho po ſnathym ſtawje ſe ſjewjenja Jana wopriſhowaſche a pſchińdże pſchi tej ſkladnoſcǳi teǳ na „Stote haſy“ ręcǳecǳ. „Stote haſy!“ prynz praji; „dha chzu ſebi, hdyǳ tam budu, ſaki prawje ſe ſkotymi kamufſkami natyſlacǳ“. — „A ſcho chzeczǳe ſ nimi czinicǳ?“ ǳo jeho roſwucǳowar wopraſcha. „Se khudym ludjom w Barlinje dele czibnycǳ“, prynz wotmolwi. — Herbſtwo, kotreǳ na naſ czaka, ǳo traleſtwo węcǳneje kraſnoſcǳe. W tutym traleſtwoje wulke męſto Bože ſ tymi ſkotymi haſami leǳi. Tam je njebeſki wótzny kraj, hdyǳ budǳa wſchitzy, kiǳ ǳu w tutym žiwjenju wobczężeni byli, troſchtowani, hdyǳ budǳa ǳo wſchitke ǳyly ſetrewacz. Tudy mamy wojowacz ſ hręcǳom, kiǳ nad nami wiſy, teǳ, hdyǳ my wot jeho mozy wumozeni hiǳo tudy w nowym žiwjenju khodzimy; ale tam budżemy nad hręcǳom a ǳwętom triumferowacz a w draſcǳe ſbóž- nych ǳo blyſchczecǳ. W tamnej węcǳnej kraſnoſcǳi dyrbymy ǳo hiǳo tudy ſ naſchimi myſlemi domjazy czinicǳ. Tam je naſch po- ſkad, tam dyrbi teǳ naſcha wutroba bycǳ.

Stachismuſ na bitwiſchcǳu. Na bitwiſchcǳu pola Sedana ležeſche wjele mřejazy. Ofiżer ſ gardy bęſche pſches kulku do žiwota czeǳko ſranjeny. Ale w ǳwojich wulcich bolocǳach wón wjeſołe wuſnacǳe ǳwojeje węry wotpołóži. Jeho bratr pſchińdże na powjeſcǳ wo jeho ſranjenju khwatajzy, a w jeho pſchitomnoſcǳi wón ǳwjate wotkaſanje wužiwaſche. ǳluboto hnujazy bęſche wofomik, jako wón ſ jaſnym hłobom ſpęwaſche: „Sa węry, ſo Jeſuſ Chryſtuſ, węry Bóh, wot Wótza we węcǳnoſcǳi porodjeny, a teǳ węry cǳlowjeſ, wot knjeǳny Marje narodjeny, je mój knjeſ, kiǳ mje ſhubje- neho a ſatamaneho cǳlowjeſa je wumóhł, warbował, dobył atd.“; taſ ſpęwaſche žyly drugi artikł a prajeſche, ſo chze na to wuſnacǳe wumrjecǳ. Pſchetoz w nim męjeſche nadǳiju węcǳneje ſbóžnoſcǳe. Dwaj dnjej po tym je wón w rukomaj ǳwojeho bratra a pod modlenjom wofoloſtejazy ſmęrom wuſnył. Tutón ofiżer bęſche ǳyn pólneho marſchalla ſ Noon. Bóh daj, ſo by kóždy, kiǳ je tuto wuſnacǳe pſchi konfirmaziji ſjawnje wotpołóžił, teǳ ſ nim junu taſ ſtroſchtnje taǳ tutón ofiżer ǳwojeje woczǳi ſamknycǳ móhł.

Duchowe ducǳe. W powoſtanfch ſtareho kralowſkeho męſta Ninive, wo kotrymǳ ǳwj. piſmo 1 Mójſ. 10, 11; Jon. 1, 2; Mat. 12, 42 nam powjeda, ǳu kralowſki hród namakali a w nim kralowu knihownju. Ta ǳama paſ njewobſteji ſ papjerjanych ǳnano do ǳwinjazeje kǳe wjaſanych knihow; ju njeje ſ žyła žadyń dǳelaczǳer ſ papjery, ani piſmikiſtajer ani czǳiſchczǳer dǳelak, ale jeno žyhelnił, kiǳ knihu dǳelafche, a kamjenjer, kiǳ do kamjenja piſmo wuręſo- waſche. Knihy tamneje knihownje w Ninive wſchaf njewobſteja w nicǳim drugim hacǳ w žyhlach, do kotrychǳ ǳu wſchelate ſna- mjefſcha wuryte, kotreǳ móže mało cǳlowjekow cǳitacz, ale ręcǳe- ſpſhtniǳy aſſiriſkeje ręcǳe w Nęmſkej, ſendǳelſkej a Franowſkej ǳo na to wuſteja. Pod hlinjanyimi knihemi abo taſliczkami, kotreǳ ǳu ǳo w roſwalinach kralowſkeho hrodu w Ninivje namakale, bęchu teǳ modleſke knihy abo modleſka taſla, a cǳitar chzył nętko kędǳ- bliwje pſchęłóžł tuteje ſ mnohej prózu wujafnjeneje modlitwy cǳitacz: „Knjeǳe, moje ſłóſcǳe ǳu jara wulke, jara wulke ǳu moje hręcǳi. Božo, kiǳ do potajneho hładaſch, mojih ſłóſcǳow je jara wjele, jara wulke ǳu moje hręcǳi. Tón Knjes, w hnęwje ǳwojeje ǳurowoſcǳe, je na mnje ſabłudjenje wuliwał; Bóh, w hnęwje ǳwojeje wutroby, roſłama mje: Bóh, kiǳ potajne ſnaje, podkłóži mje. Ja ǳo po- forjam w poniǳnoſcǳi, a nihto mi ruki njepodawa. Ja ǳo modlu ſ wyſokim hłobom, a nihto mje njewuſlyſchi. Szym bjeſmóžny, a nihto mje njewumóži. Knjeǳe, njeſaſtorcǳiſch ǳwojeho wotrocǳka. Sęrjedǳ nawalných žolmow khwataj jemu na pomoz, pſchimú jeho ſa ruku. Wobęndu-li hręcǳ, pſchewobrocǳ ty jón do pobožnoſcǳe. Moje hanjenja ǳu jara wulke, roſtorhaj je jako ſchlewjer. Božo, kiǳ potajne ſnajeſch, mojih hręcǳow je ǳydom krócǳ ǳydom, wodaj

mi moje hręcǳi.“ Telko ſ modleſkich knihow kralowſteje Ninive- ſteje knihownje. A nętko budǳeſch napriſmo roſymicǳ, kotreǳ ǳyn temule naſtawkej dali: „Duchowe ducǳe.“ Njeje dǳiwne, kaſ je ǳo jow pokutna aſſiriſka wutroba w žyly podobných próſtwach a ſkóřžbach wuliwala, kaǳ Davitowa wutroba a druhich Božich mužow w ſtarym ſakonju? A nimamy tu ǳwędčenje ſa to, ſo duch pokuty, pytanje ſa hnadu modlitwy, kiǳ bę w ſtarym ǳlubje móžny, teǳ do póhanſtwa wſchelate ǳwętkę pruhi ſcǳeleſche, doniǳ na poſledku na ǳwjatkovnym dnju w ſchęrofej pólnej ǳwętkęj ręzy na ſemju dele njepſchińdże a přjedy njewotpočǳny, doniǳ teǳ najhłubſchu cǳęmnoſcǳ póhanſtwa roſǳwętkil njebeſche?

Scho to do ſozialneho ſtata je? Nętkoſi dǳelaczǳerjo ręcǳachy wo nowym ſozialnym ſtaczǳe; jedyn bę woſebje pſchecǳiwo tutemu ſtatej. Na jene dobo wopraſcha ǳo jeho towarſch: „Scho to do ſozialneho ſtata je?“ W męſto wſcheho wotmolwienia dǳelaczǳer ǳwoju ſtary ǳuknju wſa, ju do 4, 8 a wjazy kruchow roſtorha a kóždemu ſ tych, kotſiǳ wofolo njeho ſtejachy, kruch da a dǳeſche: ǳleje, hdyǳ bę ǳuknja žyła, je mi wužitna była; nętko, hdyǳ je mjeſ wami po runých dǳelach roſdǳelena, ani mi ani wam žaneho wužitka njepſchinjeſe. To je ſozialny ſtat. Prawe wopriſanje wobſtejnoſcǳow pſchichodneho ſozialdemokratifſkeho ſtata.

„Wſchaf je Boža wola tajka.“ Scho ludžo ſ wjeſcha męnja, hdyǳ taſte praji? Wſcho, ſcho to je hórke, ſrudne a hubjene. A kaſ cǳaſto njeje Boža wola, ale naſcha ǳamǳna wina a hłupoſcǳ, kotraǳ je to doſonjala. Męnicǳe dha, hdyǳ ſęwa ſ paradifa pſchińdże, a ǳadam dyrbjeſche w počǳe ǳwojeho woblicǳa dǳelaczǳ, — męnicǳe, ſo je wón tehdy prajił: „Wſchaf je to Boža wola, do njeje dyrbimoj ǳo podacz.“ Nę ſawęſcǳe niǳ. Wona žyly derje wjedǳeſche, Boža wola bę praradiſ, kwętki a plody a žyła kraſnoſcǳ w ſahrodǳe Eden; wóſt a cǳernje, dǳęto a próza bęchu runje pſchecǳiwo jeho woli, jenicǳy plody jeje hręcǳa. — Hdyǳ bęch hiſchcǳe mały hólz, dyrbjeſche mje nan raſ bicǳ a do komorki ſawjełcǳ. Tehdy teǳ njeſſym prajił: „Wſchaf je to mojeho nanowa wola, do njeje mam ǳo podacz!“ — Nę, taſ hłupy njebeč. Węm hiſchcǳe dǳenǳa, kaſ jeho huſa ſchepjetaſche, a kaſ ſrudnje hładaſche; to bę wſcho moja ǳamǳna wina, to hiǳo tehdy wjedǳach a mi ǳo žyly prawje ſta.

Alle najhórſche je, ſo ludžo jeno wo Božej woli ręcǳa, hdyǳ je jich nęſcho ſte abo ſtraſchne abo ſrudn: podęchł. Hdyǳ ǳo cǳlowjeſ na khorokožo lehnje, to je Boža wola; ale hdyǳ ſtrowy wofſtanje, to njeje ničo! — Hdyǳ koho jichna khorocǳe cǳwiluje — to je Boža wola, ale hdyǳ móžeſch žyly dżeń ǳwoje dǳęto doſonjecǳ, ſcho dopomni ǳo na to, ſo je to teǳ Bole wola? Cǳitajcǳe 104. pſalm a hładajcǳe, kaſ David wo Božej woli ſpęwa, hdyǳ cǳlowjeſa won hič widǳi na dǳęto a na rólniſki ſtutk hacǳ do wjeczora. Wón ſpęwaſche: my ſdychujemy jeno wo Božej woli. A tola ma jeho wola runje telko, haj wjazy ſ naſchej ſtrowoſcǳu cǳinicǳ hacǳ ſ naſchej khorocǳu.

Ludžo taſ ręcǳa, jako by luby Knjes na naſ jeno pſchego ſ nóžu byl. A ſawęrnje, jeho ǳlónzo a jeho deſchcǳ a jeho miły wętr cǳini hiſchcǳe wjazy na winowym pjenku — njeje węrnó?

D my njechamy ǳo jeno do jeho wole podacz, ale ǳo jeho hnadneje wótzowſteje wole teǳ ſwjeſelicǳ. Hdyǳ ǳo dom wot- pali, a my lędma žiwjenje ſdęrǳimy — haj, to je ǳnano Boža wola, ǳnano teǳ naſcha njewobhladniwoſcǳ. Alle hdyǳ dżeń wote dnja khodžo hładamy a wſchitko w najlępſchim rjedǳe namakamy, to je teǳ jeho wola. Njeje wótzowſta wola, ſo my w žylym kraju hłodu wumrjemy jako ſhubjene dǳęcǳi; nę, jeho wola je ſa naſ najlępſcha draſta a formjene cǳęlo, domwrocǳenje a wjeſelenje.

Ja praju ſ Davidom: „Moja ręcǳ njech ǳo jemu derje ſpo- doba: Wjeſelu ǳo w tym Knjeſu.“ ǳo jendǳelſkim.

7. njedǳela po ǳwj. Trojizy.

Njedǳela	Marfa 8, 1—9.	Romſkich 6, 19—23.
Póndǳela	1 Mójſaſa 43, 1—15.	1 Korinthiſkich 10, 14—33.
Wutora	= 43, 16—34.	= 12, 12—31.
Sęrjeda	= 44, 1—13.	= 15, 12—28.
Schtwórtk	= 44, 14—34.	= 15, 29—49.
Pjatk	= 45, 1—15.	= 15, 50—58.
Sęsobota	= 45, 16—28.	Pſalm 55.